

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆԸ ՆՊԱՍՏՈՂ
ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ ԲՈՒՀԵՐՈՒՄ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ
ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

ՀՏԴ 37-027.8-373

DOI: 10.56246/18294480-2025.18-29

ՀԱՅԹՅԱՆ ՍԱԹԵՆԻԿ

ԳՊՀ օտար լեզվի և գրականության ամբիոնի ասիստենտ
էլիոսյ՝ haytyan.satenik@gmail.com

ՀԱՅԹՅԱՆ ԼՈՒՍԻՆԵ

բանասիրական գիտությունների թեկնածու
ԵՊՀ եվրոպական լեզուների և հաղորդակցության
թիվ 2 ամբիոնի ասիստենտ
էլիոսյ՝ haytyan.lusine@ysu.am
<https://orcid.org/0009-0003-4555-607X>

Հոդվածում ուսումնասիրվում են ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաները, որոնք՝ իբրև ուսուցման այլընտրանքային միջոցներ, կարող են կիրառվել բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում օտար լեզուների դասավանդման գործընթացում: Օտար լեզուների ուսուցումը բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում պահանջում է նորարարական և ճկուն մոտեցումներ՝ ուսանողների լեզվական կարողությունների, հաղորդակցական և ստեղծագործական հմտությունների և միջմշակութային ընկալման զարգացման համար: Հարկապես ընդգծվում է այն, որ միջազգային շուկայում հաջողության հասնելու համար մասնագետները պետք է ոչ միայն տիրապետեն օտար լեզվին, այլև կարողանան այն կիրառել գործնականում՝ ապահովելով միջազգային համագործակցության և մրցունակության անհրաժեշտ պայմանները:

Դասապրոցները ինտերակտիվ կերպով կազմակերպելու համար առաջարկվում են մի շարք նորարարական տեխնոլոգիաներ, որոնց կիրառումը նպաստում է ուսանողների ստեղծագործական մտածողության և հաղորդակցական հմտությունների ձևավորմանը:

Կարևոր է մանկավարժների մասնագիտամեթոդական պարրաստվածությունը, համապատասխան ռեսուրսների առկայությունը և ակտիվ, համագործակցային մթնոլորտի ստեղծումը, որոնք դասապրոցները դարձնում են հեղափոխիչ և բազմաբովանդակ:

Ստեղծագործական փեխնոլոգիաների ինտեգրումը օտար լեզվի ուսուցման մեջ ոչ միայն բարելավում է ուսանողների լեզվական հմտությունները, այլև նպաստում է նրանց ընդհանուր զարգացմանը՝ պարարասրելով նրանց միջազգային շուկայում հաջողության հասնելու համար:

Բանալի բառեր՝ ստեղծագործական հմտություններ, նորարարական մոտեցումներ, լեզվական կարողություններ, հաղորդակցական հմտություններ, թիմային աշխատանք, թվային գործիքներ, փյալների վերլուծություն, ուսանողների մոտիվացիա, կրթական բարեփոխումներ, բազմամշակութային միջավայր:

Ներածություն

Թեմայի արդիականությունը

Ժամանակակից գլոբալացված աշխարհում օտար լեզուների ուսուցումը բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում պահանջում է նորարարական և ճկուն մոտեցումներ՝ ուսանողների լեզվական կարողությունների, հաղորդակցական հմտությունների և միջմշակութային ընկալման զարգացման համար: Այս համատեքստում առանցքային նշանակություն ունի ստեղծագործական հմտությունների ձևավորումը, քանի որ այն նպաստում է ուսանողների քննադատական, վերլուծական, նորարարական և ինքնուրույն մտածողության զարգացմանը՝ հնարավորություն տալով նրանց արդյունավետ հաղորդակցվել ինչպես ակադեմիական, այնպես էլ առօրյա միջավայրում: Այս մոտեցումը հատկապես կարևոր է ապագա մասնագետների համար, ովքեր պետք է ոչ միայն տիրապետեն օտար լեզվին, այլև կարողանան այն կիրառել իրենց մասնագիտական ոլորտում՝ ապահովելով միջազգային համագործակցության և մրցունակության անհրաժեշտ պայմանները: Ստեղծագործական հմտությունների զարգացումը կարևոր է նաև ուսանողների ինքնարտահայտման կարողությունների ձևավորման համար՝ հնարավորություն տալով նրանց դառնալ ինքնուրույն և ստեղծագործող մասնագետներ ինչպես ուսումնական, այնպես էլ մասնագիտական գործունեության մեջ¹: Այսպիսով, բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում օտար լեզվի ուսուցման գործընթացում սովորողների ստեղծագործական հմտությունների ձևավորումը դիտվում է որպես արդիական և կարևոր խնդիր, որը պահանջում է համակողմանի ուսումնասիրություն թե՛ տեսական, թե՛ գործնական մակարդակներում: Ժամանակակից հասարակության պահանջներից բխող և ճիշտ ընտրված մոտեցումները նպաստում են ուսումնական գործընթացի արդյունավետ

¹ <https://www.europaeischer-referenzrahmen.de/>

կազմակերպմանը և, բնականաբար, ուսանողների մասնագիտական կարողությունների զարգացմանը:

Այս հոդվածի նպատակն է ներկայացնել բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում օտար լեզվի դասավանդման գործընթացում կիրառվող ստեղծագործական տեխնոլոգիաները և ցույց տալ նրանց ազդեցությունը ուսանողների մոտիվացիայի բարձրացման և լեզվական կարողությունների զարգացման վրա: Հոդվածում անդրադարձ է կատարվում արդյունավետ մանկավարժական մոտեցումներին, դրանց ազդեցությունը ուսուցման գործընթացի որակական կողմի վրա: Առաջարկվում են գործնական ուղեցույցներ և մեթոդական մոտեցումներ, որոնք կարող են օժանդակել դասավանդողներին ստեղծագործական տեխնոլոգիաների արդյունավետ ընտրության և կիրառման գործում:

Սովորողների ստեղծագործական հմտությունների ձևավորումն ու զարգացումը նպաստում են լեզվական նյութի խորքային յուրացմանը և լեզվամտածողության զարգացմանը՝ խթանելով նրանց մոտիվացիան և հետաքրքրասիրությունը: Բացի դրանից՝ ստեղծագործական հմտությունները բարձրացնում են ուսանողների ինքնաարտահայտման կարողությունները, որը հատկապես կարևոր է բազմաձևակութային միջավայրում հաղորդակցվելու համար:¹

Օտար լեզուն սովորողների ստեղծագործական հմտությունների ձևավորումը և զարգացումը կարևոր նշանակություն ունի նրանց բառապաշարի հարստացման և հաղորդակցական կարողությունների զարգացման հարցում: Այս առումով արդյունավետ է այնպիսի գործնական մեթոդների կիրառումը, ինչպիսիք են նախագծային աշխատանքները, դերային խաղերը, իրավիճակների մոդելավորումը (սիմուլյացիաներ), ստեղծագործական բնույթի և թարգմանության առաջադրանքները, թվային տեխնոլոգիաների կիրառումը և այլն:

Նախագծային աշխատանքներ: Նախագծային աշխատանքները ուսանողներին հնարավորություն են տալիս գործնականում կիրառել օտար լեզուն՝ զարգացնելով ոչ միայն թեմատիկ բառապաշարն ու քերականական հմտությունները, այլև թիմային համագործակցությունն ու ստեղծագործական մտածողությունը: Այս մեթոդը ուսուցման արդյունավետ միջոց է, քանի որ ուսանողները համատեղ մշակում, կազմում և ներկայացնում են նախագծեր, որոնք առնչվում են նրանց հետաքրքրություններին կամ մասնագիտական

¹ https://language.sci.am/sites/default/files/book/lezvi_owsowtsm_khnd.pdf?utm_source=chatgpt.com

ոլորտին: Օրինակ՝ նրանք կարող են ստեղծել օտար լեզվով բլոգներ, տեսանյութեր, ձայնագրություններ և ինտերակտիվ տարրեր ներառող հետազոտական հոդվածներ, ինֆոգրաֆիկաներ, ուսուցողական փոդքասթներ կամ սահիկաշարեր: Նմանատիպ նախագծային աշխատանքներն ուսանողներին հնարավորություն են տալիս զարգացնելու քննադատական մտածողությունը, հաղորդակցական հմտությունները և թվային գրագիտությունը:

Մշակութային նախագծեր: Մշակութային նախագծերի իրականացումը, ինչպիսիք են, օրինակ, օտարալեզու ֆիլմերի դիտումն ու քննարկումը, մշակութային փառատոների կազմակերպումը, գրական ընթերցանության երեկոները և միջազգային խոհանոցին նվիրված միջոցառումները և այլն, հարստացնում են ուսանողների բառապաշարն ու լեզվամտածողությունը:

Նման նախաձեռնություններն ուսանողներին հնարավորություն են տալիս ծանոթանալու օտար լեզվի խոսակցական կիրառությանը, ժեստերին, ինտոնացիային և մշակութային ենթատեքստերին, ինչի արդյունքում նրանք ավելի լավ են հասկանում լեզվի գործածության նրբություններն ու սոցիալական դերը¹:

Դերային խաղեր և մոդելավորումներ (սիմուլյացիաներ): Դերային խաղերը և մոդելավորումները (սիմուլյացիաներ) հնարավորություն են տալիս ուսանողներին մոդելավորելու, նմանակելու, վերարտադրելու այնպիսի իրավիճակներ, ինչպիսիք են հարցազրույցները, գործնական հեռախոսազանգերը, գործընկերների հետ քննարկումները, հանդիպումները, հյուրանոցում սենյակ ամրագրելը, բողոք ներկայացնելը, խանութում կամ շուկայում գնումներ կատարելը, ճամփորդություն պլանավորելը, վիրտուալ շրջագայությունները օտարալեզու երկրներում, բանկում հաշիվ բացելը կամ վարկ վերցնելը, բժշկի կամ հիվանդի դեր խաղալը և այլն: Նման իրավիճակները իրական կյանքում նույնպես շատ կարևոր են, ուստի դրանք կարող են ուսումնասիրվել իբրև իրավիճակային խնդիրներ²: Այս մեթոդը արդյունավետ է հաղորդակցական հմտությունների զարգացմանն ուղղված աշխատանքներում:

Ստեղծագործական բնույթի առաջադրանքներ: Ստեղծագործական բնույթի առաջադրանքները՝ կարճ պատմվածքներ, բանաստեղծություններ, երգեր, էսսեներ կամ ֆոտոպատմություններ գրելը, հեքիաթներ և պատմվածքներ վերաշարադրելը, շնորհանդեսներ պատրաստելը և ներկայացնելը, նպաստում են նոր բառապաշարի և քերականական կառույցների ակտիվ կիրառմանը: Այս

¹ https://opac.flib.sci.am/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=15013&utm_source=chatgpt.com

² [Gillian Porter Ladousse](#) (1987). *Role Play*.

գործընթացը զարգացնում է ուսանողների գրավոր հմտությունները, ստեղծագործական մտածողությունը՝ խթանելով նրանց ինքնաարտահայտման և պատկերավոր մտածողության զարգացումը:

Թարգմանական ստեղծագործական առաջադրանքներ: Թարգմանությունը կարևոր գործիք է ոչ միայն բառապաշարի ընդլայնման այլ ոճական առանձնահատկությունների յուրացման առումով: Այս նպատակով կարող են օգտագործվել երգերի տեքստերի, բանաստեղծությունների, պատմվածքների, առակների, հարցազրույցների, թերթերի և ամսագրերի հոդվածների, գովազդային տեքստերի և այլ թարգմանություններ՝ բնագրի իմաստային և լեզվաոճական առանձնահատկությունների պահպանմամբ:

Թվային տեխնոլոգիաների կիրառում: Թվային տեխնոլոգիաների՝ Duolingo, Quizlet կամ Kahoot հավելվածների օգտագործումը նույնպես նպաստում է ուսանողների բառապաշարի ընդլայնմանը, նրանց հնարավորություն ընձեռում ստեղծելու թվային պատմություններ (Digital Storytelling), խաղային ուսուցման միջոցներ (Gamification) և համագործակցային առցանց հարթակներ, ինչպիսիք են Google Docs կամ Padlet: Այս տեխնոլոգիաները արդյունավետ կերպով կիրառվում են ուսանողների խմբային աշխատանքում՝ մուլտիմեդիա ստեղծելու և առցանց նախագծեր իրականացնելու ընթացքում:

Վիրտուալ և աուգմենտալ իրականություն: Վիրտուալ (VR- Virtual Reality) և լրացված (աուգմենտալ՝ AR- Augmented Reality) իրականություն, որը թվային տարրերի համադրման միջոցով հնարավորություն է տալիս ուսանողներին «ճամփորդելու» տարբեր երկրներով, մասնակցելու մշակութային իրադարձությունների և սիմուլյացիաների միջոցով սովորելու նոր բառեր ու լեզվական կառույցներ:

Թվային պատմությունների ստեղծում (Digital Storytelling): Այս տեխնոլոգիան թույլ է տալիս ուսանողներին համատեղել տեքստը, պատկերները, ձայնագրությունները և տեսանյութերը՝ ստեղծելով հետաքրքիր և խթանող պատմություններ: Թվային պատմությունները կարելի է պատրաստել **Canva, Adobe Spark, Storybird, Book Creator** կամ **iMovie** հարթակների միջոցով, որոնց միջոցով զարգանում են ուսանողների բանավոր և գրավոր հաղորդակցման հմտությունները, նրանց ստեղծագործական և քննադատական մտածողությունը¹:

Խաղային ուսուցում (Gamification), որի ընթացքում կարելի է ներմուծել խաղային տարրեր, կազմակերպել թիմային մրցույթներ: Լեզվի ուսուցման համար

¹ Բաբայան Ա., Իսրայելյան Ա., Օտար լեզվով բանավոր խոսքի ընկալման հմտությունների մեթոդական ուղեցույց, Ե., 2014:

կարելի է օգտագործել, օրինակ, Duolingo, Kahoot, Wordwall, Scrabble, Puzzlemaker (Discovery Education) հավելվածները, որոնք առաջարկում են ինտերակտիվ խաղեր և վիկտորինաներ:

Համագործակցային առցանց հարթակներ: Ներկայումս կան բազմաթիվ առցանց գործիքներ, օրինակ՝ Google Docs, Padlet, Trello, Flipgrid, Edmodo, Miro, որոնք խթանում են ուսանողների համատեղ ստեղծագործական աշխատանքը նախագծերը կառավարելիս, նրանց մասնակցությունը առցանց քննարկումներին, ինչպես նաև աշխատանքը առցանց հարթակներում: Նման տարբեր տեխնոլոգիաների կիրառումը ստեղծագործական հմտությունների զարգացման համար բացում է նոր հնարավորություններ՝ նպաստելով ուսանողների լեզվական, հաղորդակցական և ստեղծագործական կարողությունների համակողմանի զարգացմանը:

Եզրակացություն

Այսպիսով, սովորողների ստեղծագործական հմտությունների ձևավորումը օտար լեզվի ուսուցման ընթացքում առավել արդյունավետ կլինի, եթե ուսուցման մեթոդները հագեցած լինեն ժամանակակից տեխնոլոգիաներով, օգտագործվեն համատեղ աշխատելու հնարավորություններ ընձեռող առցանց հարթակներ, որոնք մեծ դեր ունեն սովորողների ստեղծագործական հմտությունների զարգացման գործում: Գործնական աշխատանքների իրականացումը նույնպես նպաստում է բառապաշարի ընդլայնմանը, համագործակցային կարողությունների և հմտությունների, ստեղծագործական մտածողության զարգացմանը: Այս առումով կարևոր է մանկավարժների մասնագիտական և մեթոդական բարձր պատրաստվածությունը, համապատասխան ռեսուրսների առկայությունը և ակտիվ, համագործակցային մթնոլորտի ձևավորումը, որոնք առավել արդյունավետ և հագեցած են դարձնում դասապրոցերը: Ուսումնական գործընթացը պլանավորվում է՝ համաձայն այս սկզբունքների՝ հիմք հանդիսանալով ուսանողների բառապաշարի, լեզվամտածողության զարգացման և օտար լեզվով հաջողությամբ հաղորդակցվելու համար:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Բաբայան Ա., Իսրայելյան Ա., Օտար լեզվով բանավոր խոսքի ընկալման հմտությունների մեթոդական ուղեցույց, Ե., 2014:
2. Լեզուների ուսուցման խնդիրները համաշխարհայնացման արդի դարաշրջանում (կոլեկտիվ մենագրություն), Երևան, «Տիր», 2021, 256 էջ:
3. **Bauer, J. (2016).** *Handbuch der Didaktik und Methodik des Deutschunterrichts*. Kohlhammer Verlag.

4. Robin, B. R. (2008). Digital storytelling: A powerful technology tool for the 21st century classroom. *Theory into Practice*, 47(3), 220-228.
5. <https://www.europaeischer-referenzrahmen.de/>
6. Deterding, S., Dixon, D., Khaled, R., & Nacke, L. (2011). From game design elements to gamefulness: Defining gamification. *Proceedings of the 15th International Academic MindTrek Conference: Envisioning Future Media Environments*, 9-15.
7. Deterding, S., Dixon, D., Khaled, R., & Nacke, L. (2011). From game design elements to gamefulness: Defining gamification. *Proceedings of the 15th International Academic MindTrek Conference: Envisioning Future Media Environments*, 9-15.
8. Chen, Y. L. (2016). The effects of virtual reality learning environment on student cognitive and linguistic development. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 25(4), 637-646.

ТЕХНОЛОГИИ, СПОСОБСТВУЮЩИЕ ФОРМИРОВАНИЮ ТВОРЧЕСКИХ НАВЫКОВ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ВУЗАХ

АЙТЯН САТЕНИК

Ассистент кафедры иностранного языка и литературы ГГУ
электронная почта: haytyan.satenik@gmail.com

АЙТЯН ЛУСИНЕ

<https://orcid.org/0009-0003-4555-607X>
Кандидат филологических наук
Ассистент кафедры N 2 европейских языков и коммуникаций ЕГУ
электронная почта: haytyan.lusine@ysu.am

В статье рассматриваются современные образовательные технологии, которые в качестве альтернативных средств обучения могут быть использованы в процессе преподавания иностранных языков в высших учебных заведениях. Обучение иностранным языкам в вузах требует инновационных и гибких подходов для развития языковых способностей студентов, коммуникативных и творческих навыков, а также межкультурного понимания. Особо подчеркивается, что для достижения успеха на международном рынке специалисты должны не только владеть иностранным языком, но и уметь применять его на практике, обеспечивая необходимые условия для международного сотрудничества и конкурентоспособности. Для интерактивной организации учебного процесса

предлагается ряд инновационных технологий, применение которых способствует формированию творческого мышления и коммуникативных навыков студентов. Важна профессионально-методическая подготовленность педагогов, наличие соответствующих ресурсов и создание активной, совместной атмосферы, делающих учебный процесс интересным и многогранным. Интеграция творческих технологий в обучение иностранному языку не только улучшает языковые навыки студентов, но и способствует их общему развитию, подготавливая их к успеху на международном рынке.

Ключевые слова: *творческие навыки, инновационные подходы, языковые компетенции, коммуникативные навыки, командная работа, цифровые инструменты, анализ данных, мотивация студентов, образовательные реформы, мультикультурная среда*

TECHNOLOGIES THAT CONTRIBUTE TO THE FORMATION OF CREATIVE SKILLS IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN UNIVERSITIES

HAYTYAN SATENIK

Assistant Lecturer of the Chair of Foreign Language and Literature, GSU

e-mail: haytyan.satenik@gmail.com

HAYTYAN LUSINE

<https://orcid.org/0009-0003-4555-607X>

PhD in Philology of the Chair of

N 2 of European Languages and Communications, YSU

e-mail: haytyan.lusine@ysu.am

This article explores modern educational technologies that can be used as alternative teaching tools in the foreign language teaching process at higher education institutions. Foreign language teaching in higher education requires innovative and flexible approaches to develop students' language skills, communication and creative abilities, and intercultural understanding. It is particularly emphasized that to succeed in the international market, professionals must not only master a foreign language but also be able to apply it in practice, ensuring the necessary conditions for international cooperation and competitiveness.

To organize the teaching process interactively, a number of innovative technologies are proposed, the application of which contributes to the formation of students' creative thinking and communication skills. The professional-methodological

preparedness of teachers, the availability of appropriate resources, and the creation of an active, collaborative environment are essential, making the teaching process interesting and multifaceted.

The integration of creative technologies into foreign language teaching not only improves students' language skills but also contributes to their overall development, preparing them for success in the international market.

Keywords: *creative skills, innovative approaches, linguistic competencies, communicative skills, teamwork, digital tools, data analysis, student motivation, educational reforms, multicultural environment*

Հոդվածը ներկայացվել է խմբագրական խորհուրդ 16.02.2025թ.:

Հոդվածը գրախոսվել է 26.02.2025թ.:

Ընդունվել է տպագրության 25.04.2025թ.: